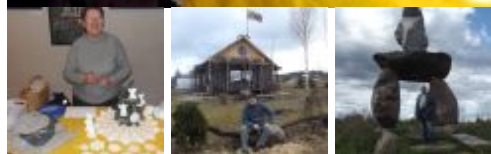

Ona Gaidamavičiūtė. Aukštadvario apylinkių (ir iš čia kilę) tautodailininkai

Autorius: Voruta Data: 2019-06-05 , 14:16 Spausdinti

Janinos Rajeckienės mezginiai. Autorės nuotraukos

Ona GAIDAMAVIČIŪTĖ, Aukštadvaris, www.voruta.lt

Aukštadvaris su savo gražia gamta išaugino ir pritraukė nemažai tautodailinkų, liaudies meno meistrų, kurių specializacija labai įvairi: nuo rankdarbių, mezginių, nėrinių, paveikslų iki krepšių pynimo, darbų-meno dirbinių iš akmens.

Pirmiausia dera paminėti tautodailininkę Janiną Mekionienę, gimusią 1943 m. Aukštadvario seniūnijos Totoriškių kaime. Janina mezga ir neria. Tarp jos sukurtų darbų: įvairių raštų kojinės, megztos šlepetės, pirštinės. nertos suknelės. Janina nuolat dalyvauja ne tik Aukštadvario seniūnijos rengiamose parodose, bet ir respublikiniuose konkursuose „Aukso vainikas“. Jos rankų darbo gaminiams suteiktas Aukštadvario regioninio parko prekės ženklas.

Tautodailininkė Janina Rajeckienė gimė 1940 m. Kėdainiuose. Nuo 1960 m. apsigyveno Aukštadvaryje. Iki 1998 m. dirbo Aukštadvario ambulatorijoje. Didžiausias Janinos pomėgis ir džiaugsmas – nėrimas vašeliu, taip pat mezgimas virbalais (mezga kojines, šlepetes). Savo gaminius ji demonstruoja Aukštadvario seniūnijos organizuojamose mugėse, parodose, susitikimuose su kitomis bendruomenėmis.

Dera paminėti ir Oną Lemežienę, Aukštadvario gimnazijos technologijų mokytoją-metodininę.

Ji yra aktyvi Lietuvos technologijos mokytojų asociacijų narė. 2007 m. ji apdovanota kunigaikščio Vytauto Didžiojo III laipsnio diplomu. 2017 m. prof. Mečislovo Rondomansko įsteigta premija „Metų Mokytoja“ atiteko Onai Lemežienei. Jos ugdytinių paroda buvo surengta LR Seime. 2014 m. O. Lemežienė parengė metodinę medžiagą „Juostos kitaip“, kurioje aptaria Lietuvos tautines juostas pagal regionus, jų simboliką, technologijas.

Svarbu paminėti ir kiek jaunesnę tautodailinę Galiną Mindžiulienę, gimusią 1961 m., kilusią iš Trakų. Ji dirbo Aukštadvario žemės ūkio mokykloje siuvimo technologijos gamybinio mokymo meistre, po to dirbo Pastrėvio pagrindinėje mokykloje technologijos mokytoja. Mezgimas ir nėrimas – didžiausias Galinos džiaugsmas. Jos spintoje kabo ne viena pačios numegzta ar nunerta suknelė, palaidinė ar megztukas. Moteris prisipažino, kad ypatingomis progomis dažniausiai puošiasi savo kurtais drabužiais.

Ji aktyviai dalyvauja tautodailės parodose, respublikinėse šventėse bei Vilniaus apskrities liaudies menų parodose-konkursuose „Aukso vainikas“. G. Mindžiulienė mezga ne tik drabužius. Ji neria stalo servetėles, apneria staltiesių kraštus, kuria žaisliukus Kalėdų eglutei, įvairias namų dekoracijas ir t. t. Lietuvos Valstybės 100-mečio proga Aukštadvario seniūnės prašymu Galina pasiuvo 100 metrų ilgio Lietuvos trispalvę vėliavą, su kuria 2018 m. liepos 6 d. buvo apjuostas Aukštadvario piliakalnis.

Aukštadvaris garsus ir krepšių pynėju Česlovu Babilčiumi, gimusiu 1945 m. Totoriškių kaime. Būdamas septynerių, jis pradėjo pintis krepšius iš vytelių. Šį amatą jis tęsia iki šiol. Krepšiai – įvairioms daržovėms, uogoms, grybams.

Galima paminėti ir jau mirusią tautodailininkę Anicetą Kaliukevičienę (1931–2013). Aniceta buvo Aukštadvario žemės ūkio technikumų dėstytoja, vadovavo darbščiųjų rankų būreliui. Aniceta paliko daug originalių megztų, siuvinėtų rankdarbių. Man ypač įsiminė per 2010 m. ekspediciją Aukštadvaryje mokytojos demonstruotas

žydrais nėriniais apmegztas skėtis.

Beje, paveikslus, daugiausia gamtos vaizdus, peizažus, tapė ir ilgametis Aukštadvario žemės ūkio technikumо mokytojas, direktoriaus pavaduotojas Simonas Žukauskas (1921–2013).

Bronius Mačernis prie savo sodybos Aukštadvaryje

Galima paminėti tautodailininką Bronių Mačernį, gimusį 1945 m. kovo 16 d. Kretingos rajone, Klibių kaime, bet jau kuris laikas gyvenantį ir kuriantį Aukštadvario miestelyje. Bronius – neeilinė asmenybė, menininkas, akmenorius, kaip jis save vadina. Jo rankoms paklūsta akmuo, medis, o „eilės liejasi iš širdies ir atskleidžia taurią, nors ir sunkaus gyvenimo aptašytą sielą“. Gimė jis skulptoriumi, turėjęs įgimtą meilę akmeniui. Pirmasis jo darbas – akmeninis fotoaparatas – stovi Palangoje Vytauto ir Jūratės gatvių sankirtoje ir puikiai žinomas Palangos poilsiautojams. Dabar B. Mačernio akmens darbais gali pasidžiaugti Vilniaus, Palangos, Šventosios, Trakų, Kretingos, Gargždų miestų gyventojai.

Bronius Mačernis prie savo sukurtos skulptūros